

[Kristen Amby.]

og det vilde i øvrigt ogsaa have været mere, hvis der ikke var kommet stoppende Hindringer.

Rentenedsættelsen gives naturligvis ikke med samme Procentsats til de forskellige Former for Byggeri. Det sociale Byggeri i dets forskellige Arter faar større Rentenedsættelse end det private, erhvervsmæssige Byggeri, og Række- og Parcelhusbyggeri igen, alt andet lige, en større Nedsættelse end Etagebyggeriet. Den laveste Rentesats, Lovforslaget opererer med, er 1,5 pCt.

Huslejetilskuddet til børnerige Familier er den femte Form for Støtte. Det var det nye i Boliglovgivningen, i Støttelovgivningen af 1938, som ogsaa formelt hvilede paa Befolkingskommissionens da nylig afgivne Betænkning, af hvilken det fremgik, at børnerige Familier baade absolut og relativt havde de ringeste og mest u hensigtsmæssige Boliger. Fra et almindeligt socialt og befolkningspolitisk Synspunkt var dette en skæbnesvanger Tingenes Tilstand. Derfor var det ogsaa lykkeligt, at hele Rigsdagen samledes om det Stykke konstruktiv Socialpolitik, der laa i Lovgivningen om Tilskud til Huslejenedsættelse. I de Aar, hvor Loven har virket, er der skabt mange gode og sunde Boliger for de børnerige Familier, ligesom den almindelige Boligstandard, i alt Fald med Hensyn til Lejlighedernes Størrelse, altsaa Rummenes Antal, trods Besættelse, trods Krig og Mangler og Modstand er blevet væsentlig forbedret, til Gavn ikke bare for de Familier, der i Øjeblikket er børnerige, men ogsaa for Fremtidens Familier.

Det er rigtigt nok, som det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard siger, at der stadig væk bygges en væsentlig Part 2 Værelser Lejligheder, fordi der er Brug for dem, eller rettere fordi der er Efterspørgsel efter dem. Det er desværre rigtigt. I Virkeligheden burde der ikke væsentlig bygges mindre end 2 Værelser med Kammer, saa man i alt Fald kan faa et Barn, hvis man ikke begynder med at have det, og det er da ogsaa kun i ringe Omfang sket i disse Aar, i alt Fald uden for København. Som jeg allerede bemærkede før, har vi i det Byggeri, jeg har haft med at gøre, væsentlig bestræbt os for at opføre det, man kan kalde Femrumshuse, to Værelser og tre Kamre, hvor baade Folk, der er børnerige, bor, og en hel Del, der ikke har Børn.

Jeg finder ogsaa Anledning til ved denne Lejlighed at prøve at gøre Rede for det meget ofte misforstaaede Begreb „socialt Boligbyggeri“. Som allerede nævnt er det

jo denne Form for Byggeri, der med Laan paa 75 Mill. Kr. aarligt tager langt den største Del af Laanebevillingerne. Nu ved vi ganske vist ikke, hvilke Laanebeløb det private, erhvervsmæssige Byggeri vil faa Brug for eller kunne komme til at lægge Beslag paa; det er noget, der skal afgøres paa de aarlige Finanslove. Men jeg vil gerne sige, at jeg, rimeligvis ogsaa i Modsætning til det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard, haaber, at det bliver ret store Beløb, idet jeg ikke tror, at Boligmangelen vil kunne afhjælpes effektivt, uden at det erhvervsmæssige Byggeri kommer tilstrækkeligt i Sving. Man har ofte opfattet socialt Byggeri som lig med offentlig Byggeri, altsaa som en Slags Socialisering af Byggeriet, i Modsætning til det private Byggeri. Dette er efter min Mening en fundamental Misforstaaelse. Mig bekendt er det private Haandværkere, der ved Licitation eller Tilbud gennemfører Byggeriet ogsaa i det sociale Byggeri. Det er altsaa ikke saaledes, at det er Kommunen med kommunale eller Staten med statsansatte Haandværkere, der bygger. Socialt Byggeri betyder heller ikke, at Byggeriet er bestemt ved en særlig social Lejlighedstype til Brug for mindre bemidlede, men socialt Boligbyggeri i Lovens Forstand omfatter det Byggeri, der med Udgangspunkt i de gamle Andelsforeninger og i de senere sociale Boligselskaber er organiseret som selvejende Institutioner under statslig og kommunal Kontrol, saaledes at ingen privat Profit af de opsparede Prioritetsafdrag eller af fremtidige Konjunkturstigninger paa Ejendommene er mulig.

Jeg tror, at denne Definition — den er vel ikke bedre, end den Slags Definitioner normalt er —, men jeg tror i alt Fald, den baade er udtømmende og rammende. Beløb, der herved kan indvindes, altsaa dels ved Prioritetsafdrag, dels ved Konjunkturstigninger, vil alene komme Beboere til gode, dels i Form af en vis Rente af deres Indskud og en vis Andel i Opsparingen, dels i Form af Henlæggelse til Boligfunds under Kommunens Bestyrelse til Fremme af almindelige Boligformaal.

Det er derfor ogsaa efter min Anskuelse ubetænkeligt, at man giver denne Form for Byggeri baade den største Rentenedsættelse og de største Laan. Ingen vil kunne hævde, det er rimeligt, at privat, erhvervsmæssigt Byggeri uden væsentligt Tilskud af egne Midler skal kunne faa billige Statslaan. Hvis det private Byggeri skulde have samme Laanegrænse som det sociale, vilde det jo i Realiteten betyde, at man for det